

פרשת חיי שרה תשפ"א – הענקת כבוד אחרון וקבורה באדמה

1. **אבות ה,ג:** עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולם - **רבינו יונה לאבות שם:** התשיעי – עקדת יצחק בנו ... שהיה הניסיון גדול לקחת בנו להעלותו עולה. העשירי – קבורת שרה, שנאמר לו (לעיל יג,יז) 'קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה' וכשמתה אשתו לא מצא מקום לקברה עד שקנאו בדמים מרובים ולא הרחר בדבר זה.

2. **מלבי"ם:** למה האריך בסיפור זה [המשא ומתן לקניית המערה]? מה ישיענו לתורה ולתעודה?

מדרש הגדול: בוא וראה ענוותנותו של אברהם אבינו שהבטיחו הקב"ה לתת לו ולזרעו את הארץ עד עולם ועכשיו לא מצא קבורה אלא **בדמים מרובים**, ולא הרחר אחר מדותיו של הקב"ה ולא קרא תגר, ולא עוד אלא שלא דיבר עם יושבי הארץ אלא **בענווה**, שנאמר 'גר ותושב אנכי עמכם'.

בראשית כג: א. ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר: גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני - **רש"י:** 'אחוזת קבר' - **אחוזת קרקע לבית הקברות.** ויענו בני חת את אברהם ... שמענו אדני, נשיא אלוקים אתה בתוכנו, במבחר **קברינו** קבר את מתך, איש ממנו את **קברו** לא יכלה ממך מקבר מתך: ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת ... אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר: ויתן לי את מערת המכפלה ... אשר בקצה שדהו **בכסף מלא** יתננה לי בתוכם **לאחזת קבר** ... ויען עפרון החתי את אברהם ... לא אדני שמעני, השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה לך קבר מתך.

בראשית כג, טז: וישמע אברהם אל **עפרון** וישקל אברהם **לעפרן** את הכסף אשר דבר באזני בני חת ארבע מאות שקל כסף עבר לסחר - **כלי יקר:** 'לעפרן' חסר ו"ו, כתב בעל הטורים לפי שהיה רע עין ועפרן עולה למספר 400 בגימטריה 'רע עין' ... תדע כי מצינו בארבע מקומות מספר ד' מאות אצל בעלי עין רע. א: עפרון שהיה רע עין לקח ד' מאות שקל כסף, ב: אחי יוסף שהייתה עינים רעה באחיהם הצדיק והתקנאו בכתונת הפסים והתגלגל הדבר וירדו למצרים והיו ד' מאות שנה בגירות ועיניו. ג: עשו רעה עינו באחיו יעקב ונתקנא בו על הברכות ועל כן בא עשו וארבע מאות איש עמו. ד: נבל הכרמלי היה איש כילי ורע עין כנודע, על כן בא עליו דוד עם ארבע מאות איש לשלם לו כמדתו.

3. **דברים כא, כג:** לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא כי **קללת אלוקים תלוי** – **רש"י:** זלזולו של מלך הוא, שהאדם עשוי בדמות דיוקנו, וישראל בניו הם. משל לשני אחים שהיו דומין זה לזה, אחד נעשה מלך ואחד נתפס לגזלות ונתלה, כל הרואהו אומר המלך תלוי.

מכתב הרבי מלובאוויטש (גליון כפר חב"ד 1611): אלה שחוננו משמים בכישרון אמנותי, אם בפיסול או בציור וכדומה, יש להם את היכולת להפוך דבר דומם כמו מכחול, צבע וד, עץ ואבן וכו', לצורה של דבר חי. במובן עמוק יותר, **זו היכולת להעלות במידה מסוימת את הגשמיות לרוחניות.**

ליקוטי שיחות ג/759: המצווה היחידה בה המשיכו האבות קדושה בתוך הגשמיות הייתה מצוות מילה. המצווה התייחדה בכך שהקדושה חדרה בתוך הבשר הגשמי ואותה קדושה נשארה גם אחר כך, כמו שכתוב 'והייתה בריתי בבשרכם' ... ולכן כאשר רצה אברהם להשביע את אליעזר באמצעות אחיזה בחפץ של מצווה, הוא אמר 'שים נא תחת ירכי', שכן קדושת המצווה נשארה חקוקה בגוף.

4. **סנהדרין צ, ב:** שאלה קלאופטרה המלכה את רבי מאיר: ידעתי שהמתים חיים, דכתיב "ויצו מעיר כעשב הארץ", אבל כשהן עומדין, עומדין ערומין או בלבושיהן? אמר לה קל וחומר מחיטה, מה חיטה שנקברה ערומה יוצאה בכמה לבושין, צדיקים שנקברים בלבושיהן - על אחת כמה וכמה. **גשר החיים הרב טיקוצ'ינסקי חלק ב, יג:** ההשוואה בין קבורת הגוף לריקבון הצמח היא: רקבון צמח או בעל חיים, עושה דומן, זבל, ואילו השרפה משאירה אפר. ההפרש הוא מהותי: הרקבון העושה דומן **לא כלה**, חומרי היסודות של הצמח או בעל החיים נשארו בלי שינוי יסודי והם רק נפרדו וחזרו למקורם. ולכן כשניתן את החיטה באדמה, **מצמיח ומחיה את עצמו הרבה יותר משהיה.** ודוקא הרקבון הוא המצמיחו ומרבהו. אבל השרפה העושה דשן היא מכלה את החומרים, החמצן, המים, החנקן והפחמן לא נשאר להם שריד על הארץ. התנדפו ועלו אל האויר ומכל חומריו נשארו רק החלקים העפרוריים.